

Torre de can Prat Barrina

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Prop de Sant Martí de Bertrams. Demarcació de Castelltallat
Emplaçament C-25, sortida 114. BV-3009 i seguir pista asfaltada fins quasi Castelltallt. Pista asfaltada W i N
Alçada: 718

Coordenades:

Latitud: 41.80703
Longitud: 1.60231
UTM Est (X): 383896
UTM Nord (Y): 4629295

Classificació

Número de fitxa 08229 - 356
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle X-XI
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: En ruïnes, jaciment molt arrasat
Protecció Inexistent
Número inventari Sí: CCAA. 11735
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08229A010002340000MH

Fitxes associades:

[Can Prat Barrina](#)

[Bertrams](#)

[Església de Sant Martí de Bertrams](#)

Autoria de la fitxa
Data de registre de la fitxa:

Jordi Piñero Subirana
dc., 27/09/2017 - 02:00

Descripció

Restes molt escadusseres d'una torre medieval, emplaçada en un turonet vora l'església romànica de Sant Martí de Bertrons. Concretament, 60 m a l'oest de l'església, a l'extrem d'un altià amb bones vistes sobre l'entorn. Al cim del turó es conserven restes de la fonamentació d'una torre medieval de planta circular fortificada, mentre que en els diferents vessants del turó hi ha quedat nombrosos enderroc. Als peus del turó es poden observar restes d'un mura força llarg. A tocar d'aquesta estructura hi ha restes d'un àmbit d'habitació de 4 x 2 metres de planta, cobert de runa. També s'hi localitzen vestigis d'una antiga bassa. Sembla, doncs, que en aquest punt hi havia un petit nucli fortificat amb algunes dependències adossades.

Observacions:

Informació oral facilitada per Joan Muns, de can Prat Barrina

Història

No coneixem notícies documentals referides a aquesta torre que, per les seves característiques, sembla correspondre a una torre d'època alt-medieval, associada l'església romànica de Sant Martí de Bertrons. L'església apareix situada al lloc anomenat antigament Breners, que és documentat l'any 1031 amb les grafies de "Breneros" i "Breners". L'església de Sant Martí de Breners apareix també en aquest document i altres de posteriors. El topònim actual de Bertrons correspon a una masia propera als hereus de la qual tenien cura de l'església almenys a partir del segle XVII. Pel que fa a la torre, estava connectada visualment amb altres torres similars, com la Torrota (prop d'Utgés), el nucli de Prades i també amb Claret dels Cavallers. Una altra torre similar és la Torrota de cal Gras (sobre Ratera). Al segle X aquest era un territori de frontera i estava altament militaritzat mitjançant una xarxa de castells i torres. Segons Laura de CASTELLET (2017), en aquest sector hi havia un seguit de petites torres amb una funció purament de guaita. Quan al segle XI la frontera es va anar desplaçant Segarra enllà van perdre la seva utilitat i van quedar abandonades. Tanmateix, les restes conservades a la torre de Bertrons semblen indicar que conformava un nucli fortificat petit però d'una certa entitat, encara que no consta enlloc amb la categoria de castell. Podria ser l'assentament que donà origen, més tard, al mas Bertrons. Aquesta torre era desconeguda i l'incendi forestal de 1998 la va deixar al descobert. El 2006 membres de la Universitat Autònoma de Barcelona (dirigits per Jordi Gibert i Cristian Folch) van fer una prospecció de l'indret dins un projecte de recerca i van detectar la presència de ceràmiques medievals grises, algunes amb pastes ben compactades i d'altres d'aparença més grollera, amb abundant desgreixant visible.

Bibliografia

BENET, Albert; MAZCUÑAN, Alexandre; JUNYENT, Francesc (1984). "Sant Martí de Bertrons", Catalunya Romànica, vol. XI "El Bages", Barcelona, Fundació Enciclopèdia Catalana, p. 457-458.
CASTELLET, Laura de (2017). "El paisatge arqueològic de Prades i els seus orígens històrics", La Fornal, Associació Cultural de Prades, núm. 18 (maig 2017).
MARTÍ, R.; FOLCH, C.; GIBERT, J. (2006): Memòria de les prospeccions arqueològiques a la Vall del Cardener. Treball inèdit, consultable a l'Arxiu Servei d'Arqueologia de la Generalitat, núm. Reg. 7084.

PLADEVALL, Antoni (1976). "Capelles i santuaris del bisbat de Vic. Sant Martí de Bertrams", Full Diocesà, núm. 3403 (4 de juliol de 1976), Vic.

